

BELLMANDAGEN

Hvile ved denne kilde

SOPHIENHOLM

Nybrovej 401 Kgs. Lyngby

I tilfælde af regn flyttes arrangementet til Lyngby Kulturhus, Kuhlausalen - Klampenborgvej 215 B

SØNDAG 8. AUG. KL. 14 • 2010

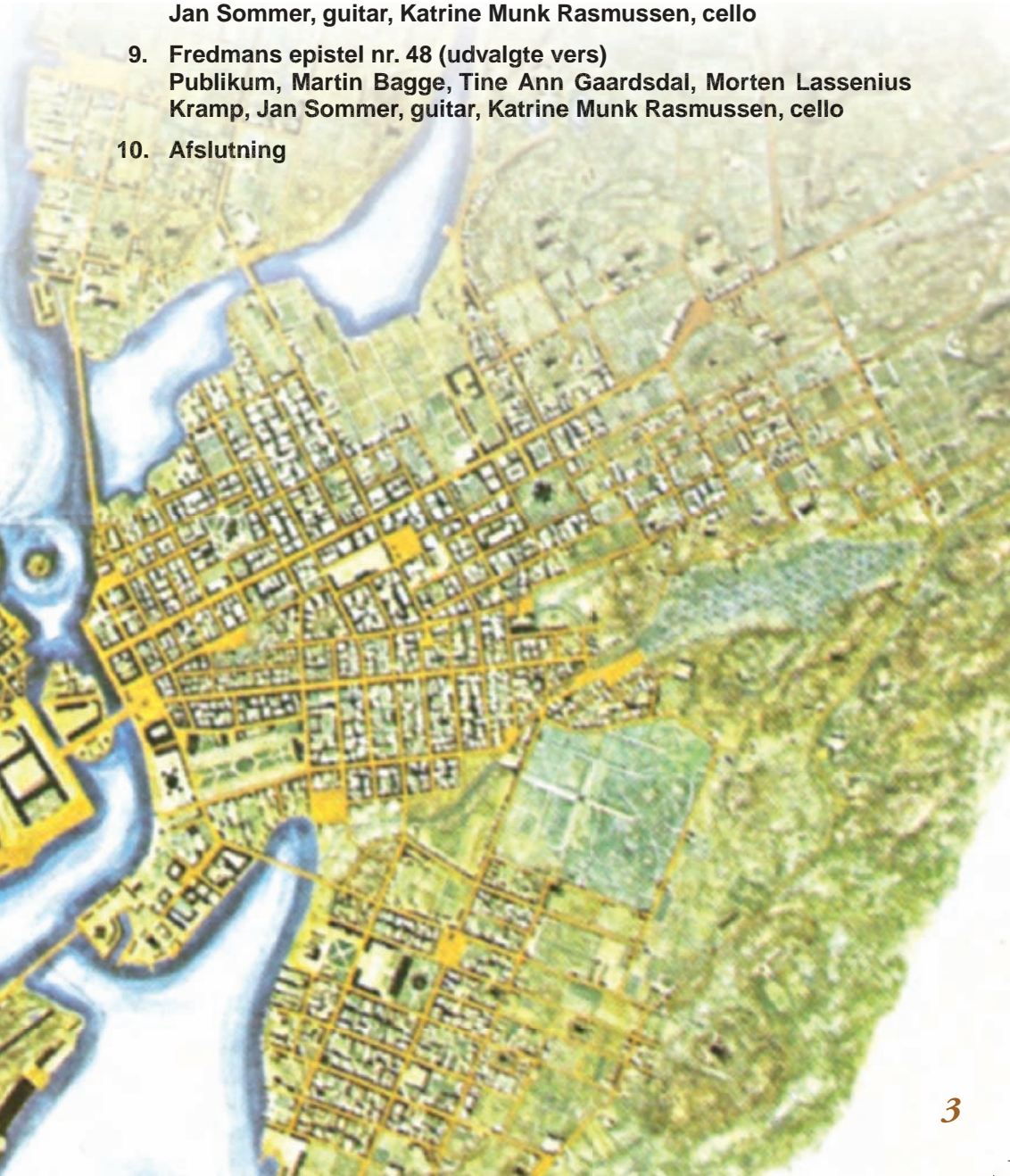
Arrangementet er venligt støttet af: Tømmerhandler Johannes Fogs Fond. Samt Danske Bank Lyngbys Fond

PROGRAM Tema: På udflugt med Bellman

1. **Velkomst: Konferencier Søren Sørensen. Præsentation af dagens medvirkende**
2. **Fællessang: Lokalhistorisk udflugt med Christian Winther: Søren Sørensen: Pinseblæst ved Lyngby sø, mel.: FE 42**
3. **Første udflugt: Fredmans epistel nr. 33 Stolta stad! Martin Bagge**
4. **Kransning af Bellmanbusten ved borgmester Søren Rasmussen, Lyngby-Taarbæk**
5. **Følgende udflugter
Martin Bagge, Tine Ann Gaardsdal, Morten Lassenius Kramp,
Jan Sommer, guitar, Katrine Munk Rasmussen, cello**
6. **Fællessang: Fredmans epistel nr. 82: Hvila vid denna källa
Pause**

7. **Fællessang: Fredmans sång nr. 64: Fjäriln vingad**
8. **Andre udflugter**
Martin Bagge, Tine Ann Gaardsdal, Morten Lassenius Kramp,
Jan Sommer, guitar, Katrine Munk Rasmussen, cello
9. **Fredmans epistel nr. 48 (udvalgte vers)**
Publikum, Martin Bagge, Tine Ann Gaardsdal, Morten Lassenius
Kramp, Jan Sommer, guitar, Katrine Munk Rasmussen, cello
10. **Afslutning**

FREDMANS EPISTEL N:o 42

TIL MINDE OM ALVILDE MÜFFELMANN OG CHRISTIAN WINTHERS SPADSERETUR I PINSEN 1833,
DA DE GIK FRA PRINSESSESTIEN I LYNGBY TIL NÆSSELOTTET VED FURESØEN

Pinseblæst ved Lyngby Sø
spredter somrens første frø,
hør, den rusker havens bøge,
fjerne gøge/ høres gø.
Morgenstund har guld i mund,
vestpå fra Charlottenlund
vandrer solen ind i landet,
væk fra vandet,/ Øresund.
Hvem er det på stien ved Fuglsang
med stokken?
:/:Hvad mon klokken, :/:
er i denne stund?

Det er Winther! Har I set?
Hør, Alvilde, få dig redt,
du må ta dig pænt af gæsten
her hvor blæsten/ gør én bet.
Pinsesolen ta'r sin dont
om den søndre horisont,
Winther vandrer med Alvilde
som den snilde/ vagabond.
Turen går til Luknam mens de syn-
ger Bellman
:/:som de vel kan,:/:
bagfra og fra front.

Pinsen gi'r os gerne blæst
og som regel vest-sydvest;
stormfuldt kan det også være,
vil man ære/ Amor bedst.
Pinseblæst ved Furesø,
Amor han er ved at dø,
han er kun i lændeklæder,
bygen væder/ham. Hvor klamt!
Pilen den bli'r grebet i flugten af
vinden
:/:så veninden,:/:
ikke bliver ramt.

Amor fiser hjem igen
til et mildt Italien,
hilser kærligt Winthers datter
fra hend's fatter./(Fik hun den?)
Flyv, fugl, flyv på Furesø'n,
Pinseblæst er ingen føhn,
Wintherfrostens hjertekulde,
Amor skulle/ nok ku' tøj'n!
Sikke dog til vers han ku' skrive
bagefter,
:/: Hele hefter,:/:
Kom af skrivekløj'n!

Chr. Winther sendte frk. Müffelmann en hilsen på hendes fødselsdag og på en Bellmanmelodi (FE 36), en næsten minutøs skildring af Lyngby og Furesøen og deres tur pinsedag. Kærester blev de aldrig.

FREDMANS EPISTEL N:o 48

HVARUTI AFMÁLAS ULLA WINBLADS HEMRESA FRÅN HESSINGEN I MÄLAREN EN SOMMAR-MORGON 1769

Solen glimmar blank och trind,
Vattnet likt en spegel;
Småningom uppblåser vind
I de fallna segel;
Vinden sträcks och med en år
Olle på en höbåt står;
Kerstin ur kajutan går,
Skjuter lås och regel.

Ulla Winblad, skratta, sjung,
Spritt vid Solens strålar,
Jäska ej, lös up din pung,
Tag fram band och nålar;
Fästa din Salopp igen
Nös du? Prosit lilla vän!
Si där har du Hessingen,
Gröna trän och pålar.

Kon i vassen skylt sin kropp,
Snärd i våta tågen,
Bruna Oxen kastar opp
Himmelsblåa vågen,
Ången står i härlighet,
Kalfven dansar yr och fet,
Hästen tumlar stolt och het,
Svinet går i rågen.

Morgon supen, Movitz, går;
Lufligt böljan svallar;
Ser du Ekensberg? Gutår!
Hör hur folket trallar;

Där framsätter en sin fot,
Klotet käglorna slår mot;
Hör du dunsen af hans klot
Uti bergen skallar?

På den klippan, där vid strand
Sjelf Chinesen prålar,
Bildar, af en näfva sand,
Skönsta blomster-skålar;
Uti leret brännes in
En Apelles pensel fin.
Ulla Winblad, min Cousine!
Ser du hur jag målar.

Såg du nu Mariæberg,
Så se längre neder,
Med en gul och bleknad färg
Sig ett tjäll utbreder.
Fönstren glittra, kännen I
Ej Salpetersjuderi?
En gång, Ulla, raillerie!
Palten dit dig leder.

Allståds godt, men hemma bäst!
Sagta lät oss unna
Vattukörarn med sin häst
Hvälfva om sin tunna;
Kärlet glittrar, hjulet går,
Sprundet sprutar, hästen slår.
Om den prakt för ögat står
Sjunga de som kunna.

Str.ne 1, 5, 7, 10, 12, 13 og 18.

En klarøjet jagttagers oplevelser på en sejltur en tidlig morgen vestfra ind mod Gamla stan. Man ser hvor meget landligt der endnu er i 1769: koen, oxen, kalven, hesten, svinet. På værtshuset Ekensberg har gæsterne genoptaget kegle-spillet, og på Mariæberg fremstiller de porcelæn, dog næppe på dette tidspunkt. På Kongsholmen sydedes salpeter af byens latrin.

FREDMANS EPISTEL N:O 82.

ELLER OFÖRMODADE AFSKED, FÖRKUNNADT VID ULLA WINBLADS FRUKOST EN SOMMAR-MORGON I DET GRÖNA.

Pastoral, Dedicerad til Kgl. Secreteraren

LEOPOLDT.

Hvila vid denna källa,
Vår lilla Frukost vi framställa:
Rödt Vin med Pimpinella
Och en nyss skuten Beccasin.
Klang hvad Buteljer, *Ulla!*
I våra Korgar öfverstfulla,
Tömda i gräset fulla,
Och känn hvad ångan dunstar fin,
Ditt middags Vin
Sku vi ur krusen hålla,
Med glättig min.
Hvila vid denna källa,
Hör våra Valdthorns klang Cousine.
Corno: --- Valdthornsens klang Cousine.

Prägtigt på fältet pråla,
Än Hingsten med sitt Sto och Fåla,
Än Tjurn han höres vråla,
Och stundom Lammet bräka tör;
Tuppen på taket hoppar,
Och liksom Hönan vingen loppar,
Svalan sitt hufvud doppar,
Och Skatan skratter på sin stör.
Lyft Kitteln; hör,
Lät Caffé-glöden kola,
Där nedanfö.
Prägtigt på fältet pråla
De ämnen som mest ögat rör.
Corno: --- Som mest vårt öga rör.

Himmel! hvad denna Runden,
Af friska Löfträn sammanbunden,
Vidgar en plan i Lunden,
Med strödda gångar och behag.
Ljufligt där löfven susa,
I svarta hvirflar grå och ljusa,
Träden en skugga krusa,
Inunder skyars fläkt och drag.
Tag, *Ulla* tag,
Vid denna måltids stunden,
Ditt glas som jag.
Himmel! hvad denna Runden,
Bepryds af blommor tusen slag!
Corno: - - - Af blommor tusen slag.

Nymphen, se hvar hon klifver
Och så beställsam i sin ifver
Än Ägg och än Oliver
Uppå en rosig tallrik bär.
Stundom en sked hon öser
Och öfver Bunken gräddan slöser;
Floret i barmen pöser,
Då hon den Mandeltårtan skär.
En Kyckling där,
Af den hon vingen rifver,
Nyss kallnad är.
Nymphen, se hvar hon klifver
Och svettas i et kärt besvär.
Corno:--- Och svettas i besvär.

Blåsen I Musikanter,
Vid Eols blåst från berg och branter;
Sjungen små Kärleks-Panter,
Bland gamla Mostrars kält och gnag.
Syskon! en sup vid disken,
Och pro secundo en på Fisken;
Krögarn, den Basilisken,
Summerar Taflan full i dag.
Klang Du och Jag!
Klang Ullas amaranther,
Af alla slag!
Blåsen I Musicanter,
Och hvad och en sin kallsup tag.
Corno: --- Hvar en sin kallsup tag.

Ändtlig i detta gröna
Får du mitt sista afsked röna;
Ulla, farväl min Sköna,
Vid alla Instrumenters ljud.
Fredman ser i minuten
Sig til Naturens skuld förbruten,
Clotho ren ur Surtouten
Afklipt en knapp vid Charons bud.
Kom, hjertats gud!
At Fröjas ätt belöna
Med Bacchi skrud.
Ändtlig i detta gröna
Stod *Ulla* sista gången Brud.
Corno:--- Den sista gången Brud.

FREDMANS EPISTEL N:o 64

HAGA

Dediceret til Herr Capitainen

KJERSTEIN.

Fjäriln vingad syns på Haga,
Mellan dimmors frost och dun,
Sig sitt gröna skjul tillaga,
Och i blomman, sin paulun;
Minsta kräk i kärr och syra,
Nyss af Solens värma väckt,
Til en ny hötidlig yra
Eldas vid Zephirens flägt.

Haga, i ditt sköte röjes
Gräsets brodd och gula plan;
Stolt i dina ränlar höjes
Gungande den hvita Svan;
Längst ur skogens glesa kamrar
Hörs täta återskall,
Ån från den graniten hamrar,
Ån från yx i björk och tall.

Se Brunsvikens små Najader
Höja sina gyldne horn,
Och de frusande cascader
Sprutas öfver Solna torn;
Under skygd af hvälfda stammar,
På den väg man städad ser,
Fålen yfs och hjulet dammar,
Bonden mildt åt Haga ler.

Hvad Gudomlig lust at röna
Innom en så ljufflig Park,
Då man hälsad af sin Sköna,
Ögnas af en mild Monark!
Hvarje blick hans öga skickar,
Lockar tacksamhetens tår;
Rörd och tjust af dessa blickar,
Sjelf den trumpne glädtig går.

På udflugt med Fredman og venner

I en vis forstand er Fredman og hans venner altid ude. Men visse epistler og sange er henlagt til steder uden for byen, på vandet, på Djurgården. Det er i disse udflugtsepistler Bellman udfolder sine natursyner, ser vejret skifte, møder mytologiske figurer.

En epistel er henlagt til en indre vig i Mälaren, nr. 39 Storm och böijor tystna re'n. Og de foregår på alle døgnet's tider, om morgenen som i Ep. 39 og 50, i aftenens måneskin som i Ep. 49, en vintereftermiddag som i Ep.44, den med kortspillet, lige før middag i Ulla, min Ulla og i Liksom en herdinna, til brunch i Hvila vid denna källa.

Turene giver en særlig bevægelse i teksten, nye oplevelser; ude på vandet har de udsigt til hele byen og dens seværdigheder, i Stolta stad, Solen glimmar, Blåsen nu alla eller hjemrejsen i Febus förnyar.

Også blandt Fredmans sange kan vi komme uden for de snævre gyder; Opp Amaryllis - ud at fiske, Tråd fram, du nattens gud - ren natur, naturidyl.

Rejsen var et yndet motiv i Bellmans århundrede. De rejser alle sammen, Gulliver, Robinson Kruso, Niels Klim, Voltaires Candide, en tager på A Sentimental Journey - og trods det usentimentale i ud-trykket kunne man måske synes at det dækker over Fredmans og Ullas oplevelser i Stockholms omegn.

